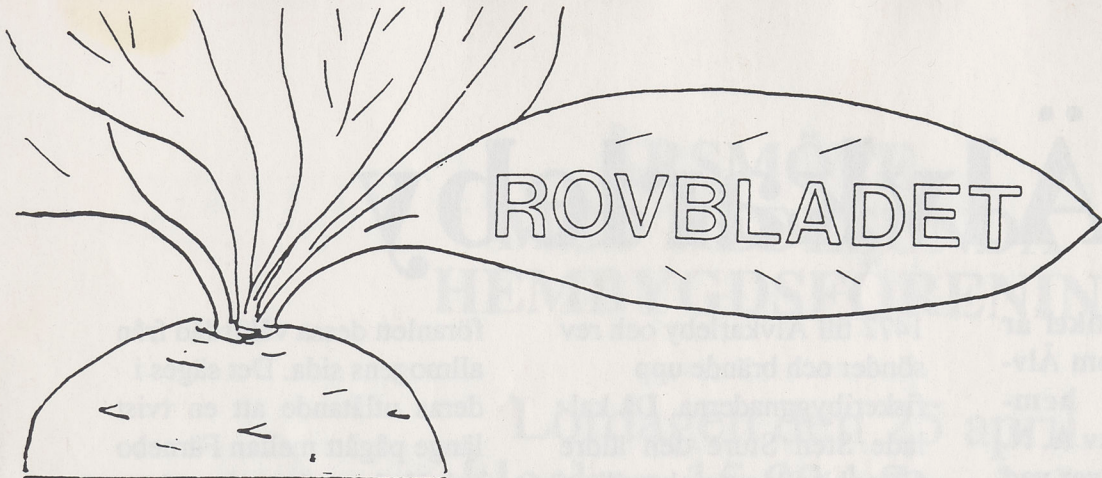
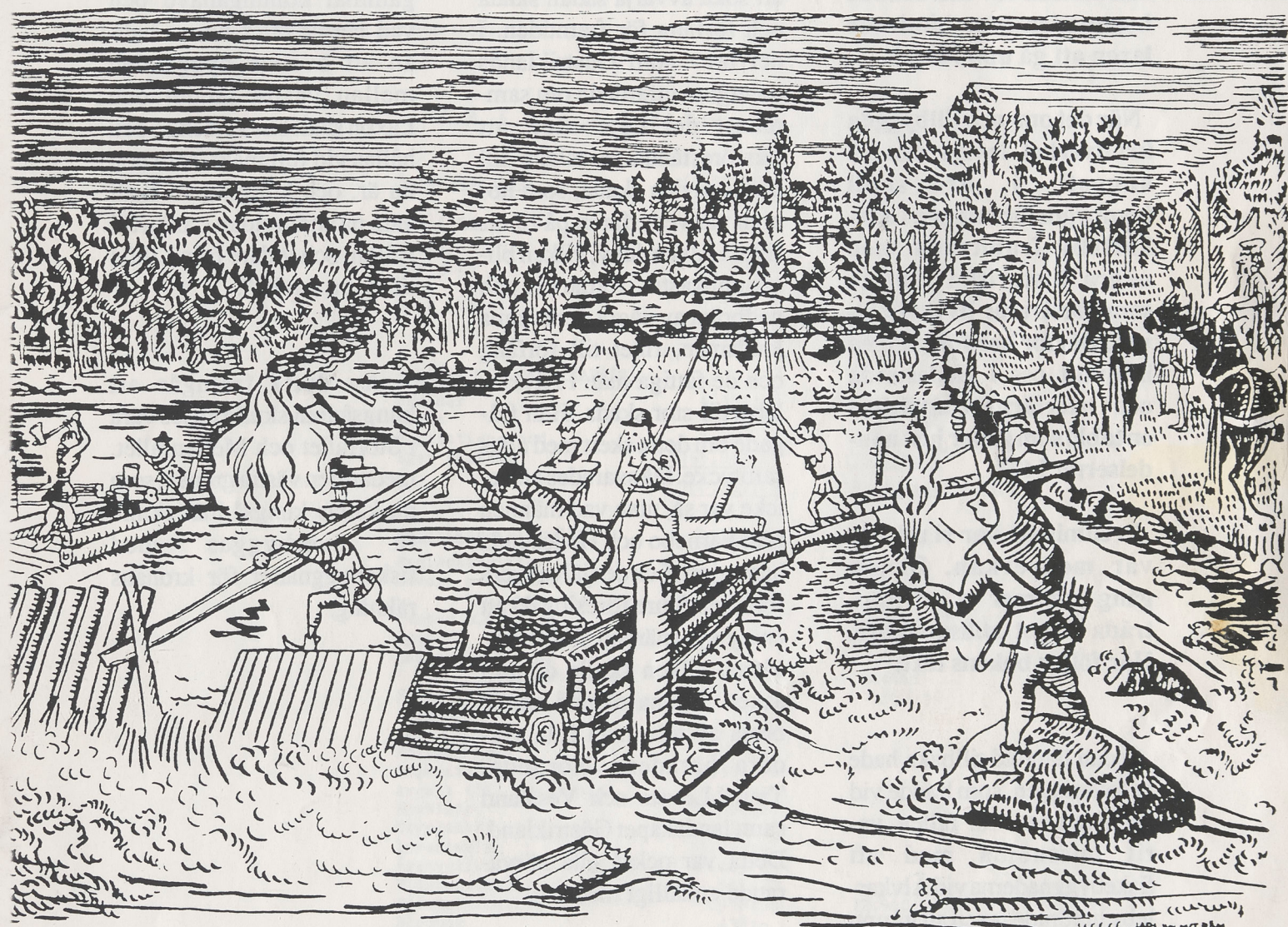

Medlemsblad för HEDESUNDA HEMBYGDSFÖRENING

Häsenkärar och färbobor river och bränner Älvkarbyfiske 1472.

Älvkarleby

Nedanstående artikel är hämtad ur boken om Älvkarleby, en hembygdsbeskrivning av A. N. Sandén. Den beskriver vad som hände 1472, då uppretade bönder från Hedesunda och Österfärnebo tog lagen i egna händer och rev och brände byggnader som hindrade laxen att gå upp i älven.

När det om- och tillbyggda kraftverket invigs den 23 augusti i år skall hembygdsföreningen i Älvkarleby framträda med några historiska tablåer som illustrerar livet vid älven. Därför har föreningen inbjudit oss i Hedesunda och Österfärnebo att delta i en tablå som gäller just händelserna 1472.

Preliminärt har vi utlovat vår medverkan. Denna gång kommer vi att uppträda något stillsammare. Här följer bokens text:

Sedan lång tid tillbaka hade befolkningen, som bodde vid Dalälven ovanför fallen, varit missnöjda med att fiskebyggnaderna vid Älvkarleby hindrade laxen att gå upp i älven, och fisket i Dalälvens övre lopp därför försämrades. Till slut utbröt ett uppror bland den missnöjda allmogen, och en skara Hedesunda- och Österfärnebobor kom hösten

1472 till Älvkarleby och rev sönder och brände upp fiskeribyggnaderna. Då kallade Sten Sture den äldre Gästriklands menighet till ett möte i Gävle den 16 mars 1473, där han allvarligt förhöll dem det föröfvade våldet och mottog dess löfte att söka avvärja sådan skada och förfång för framtiden. I det brev som Gästriklands menighet utfärdade om sammanträdet heter det, att riksföreståndaren talade till dem om den skada, som honom var vederfaren på rikets fiske i Älvkarleby, vilken blivit uppkastat, fördärvat och nedbränt av några deras egna landsmän, riket till förfång och de fattiga män i Älvkarleby till stor skada. Han frågade om detta skett med allas samtycke. Då svarades att det icke var så, utan vad männen från Färnebo och Hedesunda hade gjort, fick de själva svara för. Sten Sture föreslog då att en ny synenämnd skulle tillsättas, vilken skulle döma i saken. Denna nämnd skulle bestå av tolv män från vardera häradena Norunda, Tierp, Lövsta och Vessland samt landskapet Gästrikland. Detta var också alla närvarande enhälligt med om.

Synenämnden sammanträdde redan efter fyra dagar, eller redan den 20 mars 1473, för att döma i den tvist, som

föranlett dessa våldsdåd från allmogens sida. Det säges i deras utlåtande att en tvist länge pågått mellan Färnebo och Hedesunda socknar i Gästrikland och "Älvkarleby fors och konungsfiske", och synemännen förklara, att "de ej kunna finna annat efter gammal konungahävd och vad herrar efter herrar haft, än att översta byggnaden mellan västra landet och Laxön skall bliva stående och hållas vid full makt, som hon nu är, och kungsådran skall vara på andra sidan Laxön till Lillön och vidare från Lillön till östra landet".

Av detta framgår att kungsådran skulle anses vara i Storfallet och Mellanfallet, medan den västra grenen, som nu kallas kungsådran skulle få överbyggas med fiskebyggnader för kronans räkning.

ÅRSMÖTE MED HEDESUNDA HEMBYGDSFÖRENING

Lördagen den 25 april
klockan 15.00 i Stagården

Hedesunda Hembygdsförening

R Ä K E N S K A P S U T D R A G

<u>Balansräkning</u>	<u>31/12 1990</u>	<u>31/12 1991</u>
<u>Tillgångar</u>		
Kassa	2.489:40	3.238:-
Postgiro	1.584:41	15.154:07
Bank	175.399:58	173.847:95
Bank (badet)	1.116:40	1.162:40
	<u>180.589:79</u>	<u>193.402:42</u>

<u>Skulder och eget kapital</u>		
Skulder	6.181:70	6.570:-
Badet	1.116:40	1.162:40
Reparationsfond	7.400:-	11.000:-
Eget kapital	<u>165.891:69</u>	<u>174.670:02</u>
	<u>180.589:79</u>	<u>193.402:42</u>

<u>Resultaträkning 1991</u>	<u>Kostnader</u>	<u>Intäkter</u>
Medlemsavgifter		21.000:-
Gåvor, medlemmar		6.860:-
" Thyrestam-Östlunds dbo		11.775:-
Fester m.m.		19.564:15
Hyror		15.750:-
Kommunalt bidrag		9.000:-
" projektbidrag		5.000:-
Böcker, skivor, vykort		1.553:50
Arrende	10:-	
El	20.693:-	
Försäkringar	7.975:-	
Reparationer o. underhåll	18.302:70	
Avsatt till rep.-fond	3.600:-	
Rovbladet	16.982:20	
Trycksaker, tele, porto	7.260:65	
Inventarier	13.275:-	
Årsavgift, Hemb.förb.	2.445:-	
Tidningsurklipp	545:20	
Tjernobybarnen	15.816:50	12.980:-
Blommor	419:-	
Räntor	<u>104:55</u>	<u>12.724:48</u>
	107.428:80	116.207:13
Årets överskott	<u>8.778:33</u>	
	<u>116.207:13</u>	<u>116.207:13</u>

Eget kapital:

Kapitalbehållning den 1/1 1991	165.891:69
Årets överskott	<u>8.778:33</u>
Kapitalbehållning den 31/12 1991	<u>174.670:02</u>

Hedesunda Hembyggsförening

Årsberättelse 1991

I styrelsen har ingått Per Hilding, ordförande, Per-Ola Bengtström, sekreterare, Ruben Quist, kassör, Karin Henriksen och Lennart Lundquist. Suppleanter: Nancy Gustavsson, Birgit Linander och Arne Andersén. Somsamman kallande i festkommittén har Birgit Kvist regelbundet deltagit i styrelsens sammanträden. Vid sidan av den traditionella verksamheten, julfest, kyrkvandring på Kristi Himmelfärdsdag med omkring 50 deltagare, midsommarfirande, hembygdsdag och julmarknad har under året en hel del inträffat, delvis har det varit ovanliga händelser. Det gäller till exempel barnen från Tjernobyl, som en sommardag gjorde en utflykt till Stavgården från Aspnäs där de var inkvarterade under ett par lägerveckor i Sverige i kyrkans regi. De bjöds på mat och dryck och fick nyttiga gåvor.

En smedja har flyttats från Vinnersjö till plan vid dansbanan. Tanken är att den skall invigas på hembygdsdagen 1992. Hembygdsföreningen samlade ett 25-tal personer, intresserade av slöjd och hantverk, för att diskutera förutsättningarna för gemensamma insatser. Erna Heidle från lantbruksnämnden och Anders Åkerström från Nedre

Dalälvens intresseförening talade om sina möjligheter att hjälpa till. Det ledde bland annat till uppskattade marknader 4 lördagar under sommaren.

Henning Perssons uppskattade tidningsartiklar om vår bygd har på försök kopierats och samlats i en bok med rubriken "Vågskvalp från Dalälven".

Den blev mycket uppskattad och fortsatt utgivning förbereds. Ett förnämligt besök hade föreningen på sin hembygdsdag, då operasångaren Håkan Hagegård höll en konsert i kyrkan, som var fylld till sista plats.

Vid festen på Åsudden spelade pensionärsorkestern från Söderfors. Sedvanlig friluftsgudstjänst med barnrop inledde dagen. Årets kulturvecka som ordnades på Åsudden i samarbete med kulturnämnden och Folkets Hus avslutades med att en kolmila tändes och revs efter ett par dagar. Konservator Per Mattsson avslutade under året sin renovering av ett antal gamla målningar, som länge legat i Gammelgården. Hembygdsföreningen har köpt en kopianator för dem som vill kopiera artiklar ur pärmarna med tidningsurklipp, som nummera står på biblioteket. Biblioteket svarar i fortsättningen för den dagliga kontrollen av text om Hedesunda i de lokala tidningarna.

I detta sammanhang uttalar

föreningen ett varmt tack till Erik Sandin som under en följd av år med stor noggrannhet skött denna uppgift.

Ingrid Sundin har meddelat att hon nu nått slutskedet i sitt arbete med släktingregistret över Hedesunda, en fortsättning på Tore Larssons påbörjade register som i sin tur utgått från den gamla släktboken. Sedan frågan om nedläggning av färjetrafiken över Södra Sundet aktualiserats antog hembyggsföreningen ett uttalande som krävde en bro. Årets resor gick till Öland, 3 dagar, och till Älvdalen, 1 dag. Intresset för hembygdsföreningens resor är alltid stort.

Rovbladet har utkommit med tre nummer. Antalet medlemmar uppgår nu till 842. Årsavgiften har varit 25 kronor. Föreningens ekonomi redovisas i särskild ordning. Barnen är Hedesundas framtid. Hembygdsföreningen har kontakt med främst Ingrid Wesslén som försöker ge barnen en smula kunskaper om den bygd där de växer upp. Det gäller barnen i fritidshemmet. Till alla som frivilligt och oegennyttigt hjälpt till i hembygdsföreningen eller på andra sätt stöder den riktas ett varmt tack.

Styrelsen

Födda i Hedesunda 1991

Januari

- 4 Welin Nils Rasmus, Lövåsen
5 Wester Pontus Anders Mikael,
Österbyggebo
24 Lindberg Erik Oscar, Prästbordet
26 Näsström Calle Nils, Ålbo
31 Gustafsson Schilcher Michaela Kristina,
Prästbordet

Februari

- 6 Engvall David Gerle, Ålbo
11 Skogsberg Hanna Rebecka Madelaine,
Kågbo

Mars

- 5 Ölander Elin Kristin, Harv
9 Östlund Bo Anton, Brunn
17 Thundal Sara Maria, Främlingshem
28 Hedlund Tomas Jan-Erik,
Lövåsen

April

- 2 Persson Klas Verner, Österbyggebo
7 Näslund Frida Linnea, Sevallbo
19 Östlund Eric Lars Ola, Brunn
19 Nordström Mathias Bengt Otto,
Österbyggebo

Maj

- 1 Persson Anna Linnéa, Bäck
18 Helmersson Elin Maria,
Österbyggebo

- 21 Cederstrand Julia Elisabeth Maria,
Berg

- 22 Welin Amanda Sofia Christina,
Brunn

Juni

- 7 Ädel Lindberg Nils Oscar,
Brunn
18 Olsson Erik Fredrik, Brunn

Juli

- 9 Gröning Lisa Anna Maria, Brunn
12 Åkerlund Karl Viktor, Ölbo
15 Löfgren Fredrik Per Olof, Brunn
29 Walldén Anders Tommy, Bäck

Augusti

- 8 Ölander Jonas Nils Olov,
Ölander Caroline Emy Birgitta,
Brunn
20 Lundberg Anna Kristina,
Kungsgården

September

- 3 Nordqvist Tommy Mats, Brunn
5 Wärn Louise Theres, Flaten
13 Johansson Leif Ludwig, Ålbo
18 Gröning Vallner Per Jonas Petter,
Hallsbo
27 Eklund Carin Evelina, Berg

Oktober

- 8 Martinell Emil Stefan, Oppåker
11 Helgesson Calle Valentin Emanuel,
Brunn

23 Råberg Karin Liselott, Rångsta

29 Sandström Emma Victoria,
Fällinge

November

6 Nyman Ragnar Harley, Lövåsen

8 Djuvfelt Elin Kristina, Gräsbäcken

11 Larsson Lisa Marie, Ölbo

12 Nilsson Josefin Elisabet Kristina,
Österbyggebo

26 Söderblom Beatrice Magdalena,
Berg

December

1 Näsman Åke Tobias Johan,
Österbyggebo

2 Widén Erik Henrik, Brunn

7 Sundin Karl Anton, Brunn

21 Wedin Jonsson Anna Elisabet,
Berg

Vigslar i Hedesunda 1991

Mars

10 Osterling Thomas Albin
Reeves Maria Kristina

April

20 Gustafsson Bo Yngve Gunnar
Andersson Ann Alice Marita

Maj

18 Olsson Per-Olov Christer
Johansson Anett Kristina

Juni

1 Rask Lars Nicklas
Johansson Siv Anna Carin

29 Jäderholm Hans Gustav Sören
Nygren Gerd Maria

29 Lindholm Lars Mikael
Järnkrok Jill Elisabeth Katarina

Juli

20 Olsson Kenth Olov
Forslund Anette Kristina

Augusti

31 Waern Tommy Erik
Palmqvist Maria Catharina

Döde i Hedesunda 1991

Januari

6 Persson Sven Henry,
Ullanda, 72 år

13 Hillner Harry Alrik Ingvar,
Gräsbäcken, 81 år

22 Andersson Johan Einar,
Brunn, 91 år

25 Hedlund Bengt Åke,
Brunn, 52 år

Februari

12 Olsson Rickard,
Sevallbo, 93 år

Mars

4 Ågren Barbro,
Ålbo, 60 år

10 Brundin Carin Gunilla,
Ås, 40 år

15 Pettersson Gerda Kristina,
Ön, 75 år

20 Nordström Ingrid Kristina,
Rångsta, 67 år

24 Carlsson Karl Georg,
Ön, 90 år

30 Pettersson Sigrid Viola,
66 år

April

8 Brundin Erik Paulinus,
Brunn, 95 år

17 Åhlenius Olga Eugenia,
Östveda, 63 år

26 Hedman Gustaf,
Landa, 78 år

Maj

5 Andersson Agnes Katarina,
Byn, 82 år

7 Thyrestam Östlund Astrid Johanna,
Brunn, 88 år

14 Olsson Hulda Katrina,
Brunn 90 år

20 Andersson Märta Adéle,
Rångsta, 88 år

26 Eriksson Ingrid Linnéa,
Kessmansbo, 69 år

Juni

20 Fröjd Anna,
Ålbo, 100 år

Juli

8 Lindqvist Inga-Lisa,
Sända, 73 år

25 Andersson Alfred Andreas,
Fallet, 90 år

30 Ängblom Johan Ragnar,
Brunn, 62 år

31 Lundin Brita Kristina,
Brunn, 84 år

September

1 Eriksson Emma Kristina,
Belgsnäs, 81 år

4 Sjöblom Karl Martin,
Österbyggebo, 78 år

14 Östlund Elin Kristina,
Brunn, 82 år

15 Löf Augusta Tolvtitia,
Västbyggeby, 98 år

15 Pettersson Märta Helena,
Ön, 69 år

Oktober

17 Österling Olov Gottfrid,
Brunn, 86 år

21 Björk Bror Olof,
Österbyggebo, 80 år

November

11 Nordström Erik Ruben,
Rångsta, 69 år

28 Larsson Jonas Holger,
Brunn, 80 år

29 Lindqvist August Emanuel,
Lövåsen, 85 år

29 Svensson Edit Maria,
Brunn, 76 år

29 Markussön Jenny Viktoria,
Österbyggebo, 77 år

December

4 Andersson Ragnhild Kristina,
Högnäs, 94 år

Fjällresa med Hedesundas hembygdsförening

4 dagar. 2 -5 juli -92.

Dag 1: 07.30 avresa från brandstationen om chauffören nu hittar och kan språket. Med gott humör och goda bakverk i bussen styr vi mot Hälsingland, följer Ljusnans dalgångar och sedan mot Sveg för lunchuppehåll. Nästa uppehåll blir Funäsdalen där vi besöker hembygdsgården, om så önskas. Tännalsfjällen passeras och vi tar in på ett bra hotell i god tid före middag.

Dag 2: Efter frukost åker vi till Rörås, där vi ser oss omkring en stund. Därefter mot Trondheim efter vackra dalgångar i norska Nordtrøndelag. Ni får tillfälle att besöka domkyrkan, hamnen, fiskehallen och även hinna med att shoppa, om ni vill. Åter i bussen och vi rattar sedan vidare mot Storlien och Årebygden till Kölja för middag och övernattnig.

Dag 3: Frukost. Om vädret tillåter, får ni möjlighet att i dag åka kabinbanan upp på Åreskutan, och för de som vill får tillfälle att ta en promenad upp till toppstugan. Naturligtvis ska vi även få se Tännforsen och ev. lappkapellet i Vallbo. Åter till Kölja för en god middag igen och sedan kanske vi leker hattleken, eller hur?

Dag 4: Efter sista dagens frukost kliver vi i bussen och kör över Alsen, och i Vången kanske vi får se en massa fina hästar, eftersom Vången är en stor hingststation. Nästa stopp blir på Mus-Olles Muséum (ej mitt) i Näliden. Bara det blir en upplevelse att länge minnas. Även Östersund får ett besök av oss, innan det blir dags att köra mot Ytterhogdal, där vi äter en avslutningsmåltid. Sedan bär det hemåt med nya upplevelser i minnet. Det blir en ganska sen hemkomst.

Pris per person: 2 200 kronor. I detta ingår bussresa, logi i dubbelrum, 2 luncher, 3 frukostar och 3 middagar.

VÄLKOMNA MED PÅ RESAN!

Anmälan till Birgit Kvist, telefon 0291-104 21

Carl Larsson-utställningen

Hembygdsföreningen disponerar 25 platser i en buss, som avgår den 29 april till Stockholm med besök på **Carl Larsson-utställningen** på Nationalmuseum.

Avresa från brandstationen klockan 08.45.

I priset, 250 kronor, ingår resa, förmiddagskaffe, lunch samt inträde till muséet.

Anmälan till Birgit Kvist, telefon 0291-104 21 senast den 22 april